YENİ AFACAN

HAFTALIK ★ RESİMLİ ★ ÇOCUK ★ MECMUASI ★★★

No. 13

15 Krş.

Her daldan bir yaprak

ÇAY NERELERDE YETİŞİR?

Dünyada bugünkü çay istihsalâtının yarısını Çin temin etmektedir. Fakat Çin çok büyük ve kalabalık memleket olduğu için çay sarfiyatı da o nisbette fazladır. Bundan sonra çay yetiştiren memleketler sırasile Hindistan, Seylanı Endonezya ve Japonyadır ki dünya çay ihracatının yüzde yetmiş sekizini bunlar temin eder. En çok çay sarfeden memleket İngilteredir, ondan sonra Rusya gelir; Amerikada kahve çaya tercih edilir.

ATOM BOMBASI VE ZELZELE

Amerikada Nev Meksikoda yapılan atom bombası tecrübelerinde patlayan bir bombanın arzın kayalık kabuğunu dolaşarak 650 mil yani 900 kilometre uzakta bulunan sismograf aletlerini bir zelzele gibi sarstığı görülmüştür.

UYKUSUZLUĞUN ZEKÂYA TESİRİ

Hiç şüphe yok ki uykusuzluğun zekâ üzerine tesiri vardır. Birbiri üstüne üç gece uykusuz kalan bir insanın zekâsı dörtte bir azalır. Bereket versin bir gecelik derinsiz, uzunca bir uyku bu eksikliği fazlasiyle telâfi eder.

BÜYÜK TÜRK KAHRAMANLARI

Osman Gazi

Osmanlı Devletinin bânisi olan Osman Gazi, 1258 de Söğüt'te doğdu. Babasının ölümü üzerine aşiret beyi oldu. Bey olduğu zaman ülkesi Domaniç ve Ermeni yaylâklariyle Söğüt kışlağından ibaretti. Osman Gazi bu küçük beyliği, bir devlet haline sokmakta gecikmedi. O zamanlar bir devletin resmen kurulması için, para bastırması ve hutbede kendini adını okutması kâfidir.

Osman Gazi 1299 da Karahisar'da bir hutbede kendi adını okutarak istiklâlini ilân etti. Sakaryadan Karadenize, İstanbul ve Bursa dolaylarına kadar bir çok şehir ve kaleleri alarak topraklarını genişletti. 1326 yılında oğlu Orhan'ın idaresinde bir orduyu, Bursayı almağa gönderdi. Orhan Bey, kanlı savaşlardan sonra Bursayı almağa muvaffak oldu.

Osman Gazi o esnada ağır hasta idi. Ölmeden evvel Bursanın alındığını duydu. Ve kendisini Bursaya gömmelerini vasiyet etti. Mezarı Bursadadır. Osman Beyin Mal Hatundan iki oğlu vardı: Orhan Gazi ve Alâettin.

TARİHÇİ

DEMİR NASIL DELİNİR ?

Demire bir delik delmek için evvel emirde delinecek delik kutrunda bir kükürt çubuğu yapılır veya dökülür. Sonra demir beyazlanıncaya kadar kızdırılır, Delmek istenilen noktaya kükürt çubuğu değdirilip demirin içine sokulur, tıpkı tereyağı içine bir çöp sokar gibi kolayca bir tarafından girip öbür tarafından çıkar, kendi kutrunda bir delik açar.

YENİ AFACAN

İDAREHANE
Ankara caddesi NO: 87
Basıldığı yer:
VAKIT YURDU

Haftada bir Pazartesi günleri çıkar.

ABONE ŞARTLARI
Seneliği 52 nusha 800Kr.
Altı aylığı 400 Kr
Üç aylığı 200 Kr.

SAYI 13

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden: M. KIZILTAN Teknik Sekreteri: Selâmi MÜNİR

KURUŞ 15

Fil ile yapılan savaşlar

GEÇEN sayımızda savaş hayvanlarını anlatırken atlardan bahsetmiştik. Şimdi de biraz filleri anlatalım. Eski muharebelerde filin insanlara büyük yararlığı dokunmuştur. Filin yük taşımak hususunda kuvvetinden çok istifade edildiği gibi kocaman gövdesi, korkunç dişleri, rast geldiği maniayı kırıp deviren hortumu ile heybetli bir hayvan olması da, düşmanı korkutmak hususunda ayrıca işe yaramıştır.

Fillerin bazı muharebelerde fayda yerine zararları dokunduğu da görülmüştür, meselâ büyük İskenderin generallerinden Antagon, hasmı Ömen'in filleri yüzünden, kaybetmek üzere olduğu bir muharebeyi kolayca kazanabilmiştir. Harbin en şiddetli bir devresinde Ömen'in ordusuna kösemenlik eden büyük bir fil yaralanıp yere devrilmiş. Hayvanın acı acı feryadı, arkadan gelen fil sürüsünü ürkütmüş. Korkudan şaşkın bir hale gelen filler öteye beriye koşarak piyade askerini çiğnemeğe başlamışlar. Ordu birbirine geçmiş! Fil yüzünden çıkan bu anî bozgun, Ömen'in harbi kaybetmesile neticelenmiş.

Esasen fil, harbin tehlikesini her hayvandan fazla anladığı ve insan gibi korkuya hakim olamadığı için pek çabuk huylanır ve bu suretle huylanan hayvan zaptedilemez bir hale gelir. Bunun içindir ki Hindistanda yaptığı muharebede fillere ağır toplar çektiren İngilizler, filleri cepheye fazla yaklaştırmamağa son derece dikkat ederler. Çünkü fil, kurş un vızıltılarının duyulduğu bir noktaya gelince ekseriya huylanıp orduyu kargaşalığa verir. Bu yüzden bozgun çıktığı tarihte nadir değildir.

Eskiler filin bu kusurlarını pek iyi anlamışlardır. Onun için Kartacalılar her sefere gidişlerin de (fil taburları)nı birlikte götürdükleri halde eski Yunanlılarla Romalılar harbe fil götürmekten daima çekinmişlerdir. Büyük İskender filler hakkında şu sözleri söylediği rivayet olunur:

"Ben kendi hesabıma bu hayvanları kullanmağa hiç bir zaman tenezzül etmedim. Düşmandan ziyade sahipleri için muzır olduklarını bildiğimden onları düşman üzerine yürütmekten daima çekinirim.,,

Avrupalıların fillerden bu derece çekinmeleri belki hayvanı terbiye etmesini bilmemelerindendir.

Afrikadan gelen Kartacalı Anibal savaşlarında fillerden çok istifade etmiştir.

* * *

Fillerin eski muharebelerde gösterdikleri bu olağanüstü yararlıklara rağmen bu günkü harplerde önemi hiç derecesine inmiştir. Tankların icadı bu ürkek hayvanı savaş meydanından uzaklaştırmıştır.

YARAMAZ KARDEŞLER ORKESTRASI

HİKÂYE

Köpeğin sadakati..

Vaktile bir kurtla bir köpek arkadaş olmuşlardı. Geceleri ayni mağarada yatıyor, gündüzleri beraber geziyorlardı. Yakaladıkları bir tavşanı beraber yiyorlar, beraber avlanıyorlar, her şeyi kardeş payı yapıyorlardı.

Mevsim henüz yazdı. Hava sıcak, ağaçlar yeşillenmiş, uzaktan uzağa akan derelerin şırıltıları geliyor, kuşlar dallarda nağmeler söylüyorlardı. Kurtla köpek kış için bir yiyecek saklıyamıyorlardı. Avladıkları bir av, ancak ertesi güne kadar kalıyordu. Çünkü bir kaç gün geçince kokmağa başlıyordu. Günler hep böyle geçiyordu.

Nihayet yapraklar sararmış, sonbahar ve arkadan karakış gelmişti. Her taraf soğuk, kurtla köpek mağaranın içine belki bir av rastlar ümidi ile dışarıyı görebilir vaziyette, başlarını öne uzattıkları ayakları üstüne dayayarak uzanmış, acı acı düşünüyor, geçmiş günleri anıyorlardı. Soğuk ve açlık ne tahammül edilmez bir şeydi.

Yazın avlandıkları avların hepsi teker teker gözlerinin önünden geçiyordu. Şimdi ise ne av, ne sıcak ve ne de su vardı. Akan dereler donmuş, çimenlerin yerini kar kaplamış, bütün avladıkları hayvanlar inlerine çekilmişti. Ah, bir yaz gelseydi; o günleri görebilecek miydi?

Köpek, bekçiliğini yaptığı çiftliği hatırlıyordu. Acaba arkadaşı Şimşek hâlâ çiftlikte mi idi? Kendisi kaçalı ne kadar olmuştu? Neredeyse isminin Karabaş olduğunu unutacaktı. Artık ortalık kararıyordu. Çinftliğin yaşlı sahibi gece çiftliğini beklemesi için arkadaşının boynundan tasmasını çıkarırken önüne de yemeğini kordu. Karabaş kaçtığına çoktan pişman olmuştu.

Yarı uyur vaziyette yatan karabaş, bir hışırtı işitti; başını o yöne doğrulttu. Kurt da, açlıktan parlayan gözlerile o tarafa bakıyordu. Gözlerine bir karaltı ilişti. Böyle bir gecede, karınlarının bu kadar aç olduğu zamanda ne büyük talihti? Yavaş yavaş yerlerinde doğruldular.

Fena halde hastalanan oğluna doktor çağırmak için kasabaya giden çiftlik sahibinin geçeceği yolun önüne geldiler. İhtiyar yolcu, yağan doluya, uçuracak gibi esen rüzgâra ve fırtınaya karşı, geride doktor bekleyen hasta oğlunun ümitsiz bakışlarından kuvvet alarak hızlı adımlarla, kendisini bekliyen felâkete doğru gidiyordu.

Kurtla köpek, kaçırmak korkusu ile karaltının doğrudan doğruya karşısına çıkmamışlar, ne olduğunu bilmedikleri bu avı muhakkak surette elde etmek için pusu kurmuşlardı. İşte şimdi daha iyi farkediyorlardı. Bir veya bir kaç dakika sonra...

Fakat birden Karabaş bulunduğu yerde irkildi. Gözlerine inanamıyordu. Gördüğü, evvelce sahibi olan çiftlik sahibi değil miydi? Çiftlik sahibinin oğlu ile oynadığı oyunlar, onun attığı taşların peşinden koşup, alıp getirdiği hepsi gözlerinin önünde yeniden canlandı.

Sahibine nasıl fenalık yapabilirdi? Ya yanındaki kurt arkadaşı buna razı olacak mıydı? Her ne olursa olsun, sahibine bir fenalık yaptırmıyacaktı. Adam tam önlerine gelmişti. Kurt art ayaklarını yay gibi kullanarak derhal atılmıştı; Karabaş ta peşinden.. Şimdi kurtla yolcu değil, kurtla köpek boğuşuyordu.

Kavga uzun sürmedi. Karabaş bir aralık altta kalmış; sonra zorlukla tekrar kurtularak hasmını ensesinden yakalamıştı. Kurdun nefesi yavaş yavaş kesiliyordu. Nihayet külçe halinde yere yıkıldı.

Karabaşın aylarca beraber yaşadığı arkadaşına yaptığı hareret doğru olmıyabilirdi; ama yanında büyüdüğü sahibine fenalık yapılmasına nasıl müsaade edebilirdi. Sahibi de onu tanımıştı. Şimdi her Karaabşı okşuyor, hem de kasabaya doğru yol alıyordu.

Doktor vaktinde getirilmiş, çiftlik sahibinin oğlu kurtulmuş, Karabaş ta eski arkadaşı Şimşeğe ve mes'ut çiftlik hayatına yeniden kavuşmuştu.

Nejat Tolunay

Bir atlarsın çekirge...

Yazısız hikâye

Dünyanın En Meşhur Çocuk Hikâyelerinden:

ALTIN ELMA PRENSİ

Bu eğeri bırak. Tahta eğeri al. Beygire atla ve geç git. Aksini yapma. Sonra başına belâ gelir. Unutma söylediklerimi?,,

Bu sözlerden sonra tilki yine hızlandı. Prens sarayın kapısı önüne gelince ne görsün? Haki katen bir çok askerler uyuyor. Yavaşça içeriye girdi. Avludan geçti. Doğruca ahıra girdi. Ahır kapısı arkasında iki eğer bulunuyordu. Birisi gözleri parlatacak kadar güzeldi. Küçük prens bunu görünce âdeta imrendi.

— Altın atı alamasam bile şu eğeri alsam kâfi.. dedi.

Sonra içeriye girerek altın atın bulunduğu tavlaya girdi. Burada üç kişi ayakta duruyordu. Üçü de başlarını tavlanın direklerine yaslanmış uyuyorlardı.

Küçük prens, titremeden, kalbi çarpmadan ilerledi. Altın atın başından yuları çözdü. Yedeğine alarak dışarıya çıktı. Altın atın üstüne tahtadan eğeri koyacaktı. Fakat pırıl pırıl parlayan altın kakmalı eğeri görünce dayanamadı. Hemen eğeri aldı. Tam altın atın üstüne koyacağı sırada altın at öyle cıyak cıyak bağırdı ki, duyanlar birisinin boğazlandığını zannederlerdi.

Bu acı feryad üzerine uyuyan askerler, seyisler derhal koştular ve küçük prensi altın ata binerken yakaladılar. Ertesi gün hakimin huzuruna çıkan küçük prens doğru söyleyen bir adam olduğu için her şeyi olduğu gibi bir bir anlattı. Hakim yanında bulunan azalarla konuştu. Müzakere etti. Hükümdara da söylediler. Küçük prensin yaptığı işin memleket kanunlarına göre idam edilmesi lâzım geldiğine karar verdiler.

Çünkü bu memlekette hırsızlık denilen hiç bir şey yoktu. Hiç kimse bir başkasının malını katiyen habersiz almazdı.

Hakimlerin burada işi yoktu. Öyle hâkim vardı ki.. Memuriyete geçerdi de bir tek muhakeme yapmadan gözlerini bu ölümlü dünyaya kapardı.

Hakimler bu kararı küçük prense büyük bir üzüntü içinde bildirdiler. Yıllardanberi memlekette mahkemeye iş düşmediği için yakalanan bu hırsızın nasıl bir adam olduğunu görmek merakına düşen hükümdar, küçük prensi yanına çağırdı.

Arslan gibi bir delikanlı! İdam cezasını tasdik ederken yüreğinin sızladığını duydu ve gözlerinden iki damla da yaş yanakları üzerine döküldü.

Fakat ne yapsın. Kanun karşısında boyunlar kıldan incedir. Lâkin güzel delikanlıya da acıyordu. Ona dedi ki:

— Evlât.. Uzak diyarlarda altın saray içinde bir altın prenses vardır. Eğer altın prensesi alıp bana getirirsen cezanı affederdim. Yoksa başka türlü kurtuluş yoktur.

Delikanlı yaptığı işten çoktan pişman olmuştu. Fakat ne yapsın? Başa gelen çekilir? Hemen dışarıya çıktı, dağları, bayırları aşarak altın sarayın bulunduğu yere gitmek istiyordu.

Saraydan çıkar çıkmaz uzakta fundalıklar arasında tilkinin başını görünce milyonlar bulmuş kadar sevindi.

— Oh.. diyordu. Şimdi her şey yolunan girer.

Hakikaten dediği gibi çıktı. Tilki onu görür görmez yanına geldi:

— Ah prensim.. Dedi. Sözümü dinlemedin. Başına binbir felâket getirdin. Haydi, yürü bakalım. Yolda giderken prens, altın sarayı tarif etti ve altın prensesden de anlattı. Sonra dedi ki:

— Altın prensesi geceleyin el ayak çekildikten sonra sarayın hamamına girer. Yapyalnız yıkanır. Bu esnada sen hamama girip eğer prensesin alnından öpersen korkma.. O senin peşinden ayrılmaz. Aman sakın dikkat et.

Prenses babasını görmeden seninle gelmek istemiyecektir. Katiyen buna izin verme. Yoksa başka türlü felâket baş gösterir.

Prens:

— Hayır, dedi. Senin sözünden dışarı çıkmıyacağım.

— Öyle ise gel bin sırtıma.

Prens yine tilkinin sırtına bindi. Yıldırım sıziyle uçup dağ tepe aşıp altın sarayın bulunduğu tepeye geldiler.,

Saray o kadar güzeldi ki.. Prens:

— Aman tilki.. dedi. Buradan içeriye girmek çok zor bir iş olacak!

— Merak etme. Gece olsun, her şey kolaylaşır.

Gece yarısı olmuştu. Her taraf uyumuştu. Sabahtanberi cıvıl cıvıl öten kuşlar susmuş, vızlayan böcekler bile deliklerine girmişti. Tam bu esnada tilki:

— Haydi, dedi, küçük prens vazife başına.

Prens yavaş yavaş saraya doğru ilerledi. Kapıdan içeriye atladı. Herkes uyuyordu. İçeride donuk ışıklı bir kandil yol gösteriyordu. Prens bu kandilin ışığını takip ederek ilerledi. Hamamın kapısına gelince hafifce kapıyı itti. Koskoca kapı açıldı. İçeriye girince ne görsün? Dünya güzeli bir kız.. Pırıl pırıl yanıyor. Hemen kızın üzerine atıldı, alnından öptü.

Kız o esnada başını sabunladığı için etrafını görmemişti.

Küçük prensesi alnından öper öpmez hemen başına sular döktü. Karşısındaki delikanlıyı görünce ayağa kalktı.

— Emrediniz arslanım.. Diye peşine dütşü.

Hamamdan çıktıkları zaman kız küçük prensin eline sarılarak hüngür hüngür ağlamağa başladı.

— Ah.. diyordu. Sizinle dünyanın öbür tarafına kadar giderim yalnız anamı babamı son bir defa dünya gözü ile göreyim. Babam ihtiyardır, annem kötürümdür. Ne olur? Müsaade ediniz ?

— Olamaz.

(Arkası var)

Bedavacı Afacanlar Dünyayı Geziyor

— 13 —

İhtiyar, onların hayretini göre rek:

— Evet, dedi, altın.. Hem de daha böyle yüzlerce sandığımız var.. Fakat, neye yarar? Bu mağarada kapalı kaldıktan sonra..

Topaç merakla sordu:

— Bu altınları nereden buldunuz?

Kırbaç da:

— Buraya nasıl geldiniz? dedi.

O zaman ihtiyar Harami anlatmağa başladı:

"— Bizim masallarımızı belki büyük annelerinizden işitmişsinizdir. Kırk Haramiler ismi dünyanın her tarafında duyulmuştur. Bizden herkes tehlikeli haydutlar diye korkarlardı. Fakat, biz kimseye fenalık etmezdik. Yalnız kime altın varsa alır, toplardık. Böylelikle yüzlerce sandık altınımız oldu. Fakat, mağaramızda biriken bu altınların ağırlığına kayalar dayanmadı. Bulunduğumuz yer çöktü, yerin dibine geçti. Şimdi, işte gördüğünüz gibi, denizin altında, her tarafımız kapalı bir halde bulunuyoruz.,,

ATEŞ MAĞARASINDA

Topaçla Kırbaça bir mağara vermişlerdi. Otlardan yatak, yiyecekk ve su da vardı. Karınlarını doyurduktan sonra güzel bir uykuya daldılar.

Ertesi sabah uyandıkları zaman Topaç:

— Ne yapacağız? diye sordu.

Kırbaç cevap verdi:

— Bakalım, şöyle bir dolaşalım da..

Bunun üzerine hemen arabalarına bindiler. Mağaraların arasında dolaşmağa başladılar. Her mağarada bir Harami yatıyordu.

Mağaraları geçtikten sonra önlerine uzun ve karanlık bir yol çıktı. Kırbaç durakladı:

— Dönelim mi? dedi. Topaç:

— Hayır, diye cevap verdi. Gidelim bakalım.. Belki dışarı çıkacak bir yol buluruz.

Bunları söyliyerek tekerlekleri daha hızla çevirmeğe başladı. Bu sırada bir yola saptılar. Burada "Ateş mağarası,, yazılıydı. Kırbaç bunu görmemişti. Fakat yolun gittikçe aşağı doğru indiğini ve ilerledikçe yüzüne bir sıcaklık geldiğini hissediyordu.

(Arkası var)

Fedakâr izci

Yazan :
Selâmi Münir YURDATAP

GÜZEL manzaralarile meşhur olan Bolunun Aband gölü civarında bir izci kafilesi kamp kurmuştu.

Yaz tatilini, memleketin bu güzel ve şairâne yerinde geçirmeğe gelen bu izcilerin arasında Oğuz adında on sekiz yaşında bir genç göze çarpıyordu.

Çevik, cesur ve o nisbette zeki ve iyi ahlâklı olan bu izci bütün arkadaşlarının sevgi ve itimatlarını kazanmıştı.

Oğuz, kendisi gibi avcılığa çok merakı olan arkadaşı Dündarla beraber diğer arkadaşlarının çadırlarından biraz uzakta bulunan bir çadırdâ oturuyordu.

O gün Oğuz, çadırın kapısını açık bulunca sinirlendi, kendi kendine:

— Dündarın galiba evlerinle kapı yok. Çıkarken kapıyı hep açık bırakır.

Diye söylendi ve içeriye girdi. Küçük portatif masanın yanına yaklaşınca aklı başından gitti. Fena halde sinirlendi. Çünkü biraz evvel buradan çıkarken bıraktığı suçuk parçası ortadan yok olmuştu.

Son günlerde Oğuz ile arkadaşının av yakalamamaları ve yanlarındaki yiyeceğin azalması, onların canlarını sıkmış, ellerinde kalan yiyeceği idareli kullanmalarına sebep olmuştu.

Oğuz, yiyeceklerini sakladıkları büyük sepete baktı. İyice karıştırılmış olduğunu görünce söylendi:

— Bizim yiyeceği kim karıştırıyor? Bu ne hal!

Daha sözünü bitirmeden arkadaşının her zamanki gibi şen sesini duydu:

— Oğuz kendi kendine ne söyleniyorsun öyle?

Oğuz, ciddî bir tavırla karşılık verdi:

— Dündar, alayı bırak. Doğru söyle, demin burada paylaştığımız sucuğun bana ait olan parçasını sen mi aldın?

Dündar, şaşırdı:

— Ne suçuğu ?

— Sana şakayı bırak diyorum. Anlamamazlıktan gelme. Şu masanın üstünde duran sucuk ortadan kaybolmuş, şayet benden habersizce yedinse söyle, ona göre hareket edeyim.

Dündar, kızar gibi oldu:

— Ben sucuğu yemedim. Çıkarken şurada masanın üzerinde duruyordu. Onu yeseydim söylerdim. Benim huyumu daha yeni mi biliyorsun ?

Oğuz, fikrinde ısrar ediyordu:

— Kardeşim, boşuna gizlemeğe çalışıyorsun, bir şey kaynana ile gelin arasında kaybolursa mutlaka ya gelin almıştır, ya kaynana diye meşhur bir söz vardır.

Dündar, adamakıllı siniriendi:

— Affedersin, ben almadım senin düşündüğün şey yanlıştır.

Oğuz, bu tartışmanın sonu bir kavgaya varacağını düşünerek işi tatlıya bağlamak maksadile arkadaşına güler yüzle:

— Canım! dedi. Mesele sucukta değil. Biliyorsun ki buradan köyün pazarı uzak. Biz buraya gelirken getirdiğimiz yiyecek de tükenmek üzeredir. Arasıra iyi şeyler avlayıp yiyorduk. Bu günlerde o da kesildi.

Dündar, sakin bir tavırla:

— Neyse. Sana şunu temin ede yim ki, o sucuğa el sürmedim. Şimdi böyle boş şeyleri bırakalım da av tüfeklerimizi alıp, sen bir tarafa, ben bir tarafa dağılalım. Mutlaka akşama kadar kebablık bir şeyler vururuz.

Oğuz, bu teklifi kabul etti. Hemen av çantası ve tüfeğini alarak çadırdan çıktı, arkasından Dündar da takip etti.

İki izci arkadaş gittikten biraz sonra kocaman bir ayı ormandan çıkarak yavaşça çadırlarına doğru yürümeğe başladı.

Çadırın kapısı iyice kapalı idi. Ayı, kapıyı başı ile itereks açmaya çalıştı. Bunda muvaffak olamayınca kapıyı bağlayan ipi keskin dişlerile parçaladı ve bir hamlede içeriye daldı.

Ayı, buraya ikinci defa olarak geliyordu. İlk defa burada bulup yediği sucuğun tadı hâlâ ağzında duruyordu. Bu yüzden, bu sefer gene ona benzer şeyler bulup yemeğe gelmişti.

Çadırın her tarafını darmadağınık edip yiyecek şey aramaya başladı.

Ayı çadırda meşgul iken , dağa doğru yürüyen Oğuz, etrafına bakındı. Kendi kendine:

— Bu gün av havası değil. Ortalıkta da bir şey görülmüyor.

Diyerek dönmeğe karar verdi.

Biraz sonra çadırın yolunu tutarken şunu düşünüyordu:

— Sucuğu yiyen Dündarın olmadığına şimdi kanaat getirdim. Fakat ona acaba kim el uzattı. Diğer izci arkadaşlar da bu günlerde başka eğlencelerle meşgul.. Buraya herhalde yabancı bir adam dadanmış. Bununla beraber ben şimdi onun kim olduğunu öğrenir, yuvasını yaparım. Görsün izci Oğuzun yemeğini izinsiz yemek nasıl olurmuş!..

Oğuz, şimdi adımlarını sıklaştırmış, âdeta koşarcasına çadıra doğru gidiyordu. Oraya yaklaşıp kapının açık olduğunu görünce hayretten ağzı açık kaldı. Büyük bir heyecanla :

— İşte nihayet aradığımı buldum.

Diyerek bu meçhul hırsızı suç üstü yakalamak için çadıra yaklaştı. İçerisi fazlasile loş olduğu için kolayca bir şey seçilemiyordu.

Biraz dikkatlice baktı. Koskoca gövdeli siyah bir şeyin dolaştığını fark etti.

Bu iri yarı adam kimdi?

Oğuz; her ihtimale karşı kendini hırsıza göstermek istemedi. Çadır kapısının karşısından çekilip yan tarafta bir yerde gizlendi. Bir kaç dakika öylece bekledi. Hırsızın çıkmadığını görünce, tüfeğini hazırladı. Büyük bir ihtiyatkârlıkla, ayaklarının ucuna basa, basa kulübeye doğru ilerlemeğe başladı.

Çadırın içinde bir gürültüdür kopuyor. Eşyalar devriliyor, her taraf allak bullak oluyordu.

Oğuz kendi kendine söylendi :

— Bu aç hırsız, bir an evvel işini bitirip kaçmak niyetinde galiba.

Sonra eli silâhın tetiğinde olduğu halde hırsız zannettiği hayvana bağırdı:

(Arkası var)

OKUYUCU KÖŞESİ

ON İKİ AY

Senenin ilk ayı ocak
Kar yağar kucak kucak
İkinci ay şubattır
Soğuğu pek berbattır.
Üçüncüde mart gelir
Soğuğu biraz az verir.
Nisanda kiraz yeriz
Kuzulara sereriz
Mayıs ayı gelince
Düşeriz büyük sevince
Haziranda yaz başlar
Sevinelim arkadaşlar.
Temuzda güneş ateş püskürür
Herkes gölgeden yürür.
Ağustos geldi nerde duram
Terleriz buram buram
Eylula yoktur sözüm
Tükenir incir, üzüm.
Ekim ayı geldi yeniden
Yapraklar sarardı birden
Kasımda şiddetli rüzgârlar
Yağmurlar yağmaya başlar
Aralıkta donar han hamam
Bir sene oldu tastamam.

Necip Ali CULA

ATATÜRK

**Doğan bir güneş soldu,
Bu yurd yas ile doldu.
Atatürk'ün son günü,
On Kasım günü oldu.**

**Ata öldüğü zaman,
Yurdu kapladı duman.
Yandı bununla her Türk,
Dedi; nerde Atatürk?**

**Türk milleti her zaman,
Büyük Atayı anar.
Ata dediği zaman,
Dereler gibi çağlar.**

Sevim Ersöz
Yavuzselim İlkokulu
Sınıf: 5-B, İstanbul

HATIRA

**Senelerden sonra açarsan bu defteri
Nehir gibi akan bir ömürle uzun seneleri
Bir sınıfta beraber geçirdiğimiz çocukluk günlerini
Bir an dal da hülyaya hepsini yadet, hatırla beni.**

**İnsan bir yolcudur hayatsa bir yol
Muvaffak olmak istersen çok sabırlı ol
Ancak bu sayede erersin gayene
Budur benden sana ilk ve son tavsiye**

Nejat Tolunay
(Muhabir)

SON PİŞMANLIK

Bir memlekette gayet fakir, fakat aç gözlülüğüyle tanınmış Ayşe isminde bir kadın yaşıyordu. Her nasılsa biriktirdiği bir kaç kuruşla bir tavuk satın aldı.

Bir sabah yumurta almak için kümese gitti. Bir de ne görsün? Tavuğun altında altın bir yumurta yok mu! Ayşe kadın böylece, her gün kümese gidiyor ve aldığı altın yumurtayı satıyordu.

Bir kaç zaman sonra zenginliği ile tanındı. Fakat Ayşe kadın bir gün şöyle düşündü:

— Ben bu tavuğu kesersem, içinde bulunan bütün yumurtaları alırım. Ve çok daha zengin olurum.

Ayşe kadın tavuğu kesti. Fakat içinden ne yumurta, ne de başka bir şey çıktı.

Ayşe kadın haftalarca ağladı, ağladı. Fakat artık iş işten geçmiş, tavuk ölmüştü.

Son pişmanlık fayda etmedi.

İsmail Yerli
Yavuz Selim İlkokulu

BAYRAK

**Bir milletin timsali olan bayrak
O milletin tarihidir yaprak yaprak
O sayfaları teker teker açarak
Oku o milletin tarihini anarak.**

**Bayrağın aranmaz ipek keten oluşu
Bir direk üstünde dalga dalga duruşu
Fakat bir milletin şerefidir bu
Ve bir devletin geçmişidir bu.**

**İstersen çiğnetmemek bayrağını
Vermelisin onun uğrunda canını
Unutma ezeli düşmanını
Esirgeme kanının son damlasını.**

N. T.

ATAM

**Paylaştı yurdu düşman
İzmiri aldı Yunan
Sen hemen geçtin başa
Hız verdin bu savaşa.**

**Kurtadın bu vatanı
Yurdunu baştan başa
Düşmanı yurttan koğdun
Cumhuriyeti kurdun.**

**On kasım gününü biz
Daima unutmayız
Sen öldün fakat Atam
Mezarındır kalbimiz.**

Yavuz Sultanselim ilk okulu
5-B Esin ÖZGENÇER

Meraklı bilgiler:

RÜZGÂRDAN FAYDALANMAK

Büyük kuleler üzerine konulan pervaneler sayesinde, ayda 1000 kilovat saatlik elektrik istihsal eden elektrik santralları, başarılı sonuçlar vermiştir. Yerden 50 metre yüksekte olan kulelerde ekseriya rüzgâr bulunduğundan, küçük köylerin, bu sayede elektriğe kavuşması temin edilmiş bulunmaktadır.

YAĞMURU HABER VEREN ÂLET

Dr. Hall tarafından, yağmuru haber veren bir âlet bulunmuştur. Bu âlet, havada bulunan fazla su buharını derhal ölçmekte, dolayısiyle yağmurun ne zaman yağacağını haber vermektedir. Araştırmalar devam etmektedir.

YENİ GRAMAFON İĞNELERİ

Eskiden ancak bir plâk çalabilen iğneler yerine, sonraları daha fazla plâk çalan iğneler yapılmıştı. Fakat bunlar da dayanmıyorlardı. Şimdi, gramafon iğnelerinin ucuna bir türlü aşınmıyan elmas parçası konmaktadır. Bu suretle her gün mütemadiyen çalmak suretile, iki sene aşınmıyan iğneler yapılabilmiştir.

MISIR KOÇANINDAN NELER YAPILIYOR?

Mısır koçanından naylon çorap yapılabilecektir. 12 senelik masraflı araştırmalar sonunda, bu mümkün olmuştur. 100.000 tondan fazla bir koçanı bir senede işliyecek bir fabrika yapılmıştır. Tecrübe, 35 litrelik koçan tozundan, 40 çift naylon çorap yapılabileceğini ortaya koymuştur.

İLK TAKVİMİ KİM KULLANDI?

Dünyada ilk takvim, Mısır'da kullanılmıştır. Mısırlılar bir seneyi 12 aya, her ayı da 30 güne ayırmışlardır. Bir sene 365.25 gün olduğundan, kullanılan takvimde 0.25 günlük fark çıkıyordu. Bundan kurtulmak için, sene sonuna beş gün ilâve ettilerse de, 0.25 günlük farkı düşünmediklerinden ilkbahar, sırasile Nisan, Mayıs vesair aylarına tesadüf etmiştir.

AFACAN'IN OKUL POSTASI

KABATAŞ - ROBERT KOLOJ LİSELERİ ARASI GÜREŞ KARŞILAŞMASI

8-12-950 Cuma günü öğleden sonra Robert Kolej salonunda, Kabataş - Robert Kolej arasında yapılan Greko-Romen güreş karşılaşmalarını 4-2 Robert Kolej kazanmıştır.

52 kilo: Alp (Kabataş) - Muhan (Robert K.):

İlk dakikalardan itibaren üstünlüğü ele alan Alp, nihayet 13 üncü dakikada burgu ile hasmını köprüyüe getirdi ve onu da kırarak, tuşla galip geldi.

57 kilo: Yalçın (Kabataş) - Türda Yetiş (Robert K.):

Yalçın daha ilk anlarda hasmına tehlikeli görünmeğe başlamıştı ve bu arada hasmını köprüye getirdiyse de, bunu kıramadı. Güreş sonuna kadar Yalçının atılgan görünüşü, sayı ile kazanmasını sağladı.

62 kilo: Erol (Kabataş) - Turan (Robert K.):

Her iki güreşçi de güreşe atılgan başladı. Turan, Erolu güzel bir köprüye getirdi. Erol, tam 2,5 dakika köprüde kalmasına rağmen, Turan köprüyü kırmağa muvaffak olamadı. Salon gürültüden yıkılıyor; Erol ise, bir köprüden diğer bir köprüye geçerek, herkesi heyecana sürüklüyordu. Nihayet Turan, bu köprü avantajı ile ittifakla galip geldi.

67 kilo: Ekrem (Robert K.) - Hamdi (Kabataş):

Maçın başından sonuna kadar Hamdinin hâkim güreşmesine rağmen, bir defa kendi oyunu ile köprüye gelişini nazarı dikkate alan hakem, sayı ile mağlûp ilân etti. Hakem bu kararında hakikaten haksızdı.

73 kilo: Aleksi (Kabataş) - Teoman (Robert K.):

Her iki güreşçi de atik ve girgin güreşti. Hakem kendi görüşü ile Teomanı sayı ile galip ilân etti.

79 kilo: Attilâ (Robert K.) - Aysan (Kabataş):

Kabataşın sarı Aysan'ı, tecrübeli rakibi karşısında dayandıysa da, nihayet tuşla mağlûp oldu.

Kabataş Lisesinin Edebiyat şubesinde bulunan genç güreşçi Kemal'in sırf kendi çalıştırdığı güreş takımı, bilhassa serbestte daha iyi neticeler alabilecek durumdadır. Kendisi de çok güzel serbestçidir.

Kabataşlıların Greko-Romen'de aldığı bu derece çok iyidir. Gelecek hafta ayni güreşçiler, serbest olarak güreşeceklerdir. Buna Kabataş takımı çok ümitlidir.

Mesut Tutkun

* * *

PERTEVNİYAL: 3 GALATASARAY: 1

Haftanın ilk maçını, hakem Feridun Kılıç'ın idaresinde Galatasaray ile Pertevniyal Lisesi yaptı. Maça saat 14.30 da başlandı.

Pertevniyal Lisesi: İbrahim - Nevzat, Avni - Bayram, Bülent, Erol - Fikret, Vural, Rahmi, Hilmi, Ahmet.

Galatasaray Lisesi: Zekeriya-Zühtü, Ahmet - Cemil, Nazmi, Yüksel - Erol, Coşkun, İlhan, Ali, Fazıl.

Maça sür'atle başlıyan Pertevniyalliler 6 ncı dakikada ilk gollerini attılar. Bunun üzerine iki takım da açıldı ve kaleleri sıkışmağa başladı. Fakat G. Saraylılar kalelerinin önlerini açık bırakıyorlardı. 14 üncü dakikada Pertevniyalliler bir akın yaparak 2 nci sayılarını da yaptılar. Fakat bu ikinci golü Pertevniyalliler değil, G. Saraylılar kendi kalelerine sokmuşlardı.

Bu ikinci golü de yiyen G. Saraylılar açılarak, muhasım kaleyi sıkıştırmağa başladılarsa da, bundan bir netice almağa muvaffak olamadılar. Böylece ilk devre 2-0 Pertevniyallilerin lehine sona erdi.

İkinci devrede daha hâkim bir oyun çıkaran G. Saraylılar, 11 inci dakikada ilk gollerini yaptılar. Bu golden yarım dakika sonra Pertevniyalliler 3 üncü gollerini de çıkarlağa muvaffak oldular.

Artık maçın bitmesine az bir zaman kalmıştı ki, 26 ncı dakikada G. Saraylılar 2 nci gollerini yaptılar ve maç ta böylece Galatasaraylıların 3-2 mağlûbiyetile nihayetlendi.

Ünal Tolunay

PARAYI VEREN DÜDÜĞÜ ÇALAR

Hoca pazara gidiyordu. Mahalle çocukları kendisine düdük ısmarlamışlar; Hoca hepsine: "Peki, peki! Olur, olur!" diyerek başından savmış. İçlerinden birisi:

— Şu akçeyi al da, bana bir düdük al! demiş.

Hoca çarşıya gitmiş; şini görmüş; akşam üstü mahallesine dönünce etrafını çocuklar sarmış. hepsi de: "Hani ya düdüğüm?" diye Hocayı sıkıştırmağa başlamışlar.

Hoca, akçeyi veren çocuğa bir düdük uzatarak, öteki çocuklara seslenmiş:

— Parayı veren, düdüğü çalar...

HOCANIN YORGANI

Bir gece yarısı, Hocanın kapısı önunde bir gürültü kopar. Hoca çıkıp, bunu anlamak ister. Hava soğuk olduğu için, sırtına yorganı alarak dışarı çıkar. Kalabalığa karışır.

Açıkgözlerden birisi, Hocanın şaşkınlığından istifade ederek, sırtındaki yorganı aşırıp kaçar. Gece karanlık olduğu için, kimse göremez. Tesadüf, kavga da biter. Hoca hayretler içinde fazla soğuğa dayanamıyarak, yorgansız eve girer.

Bunu gören karısı sorar:

— Yahu, bu kavga ne imiş, öğrenebildin mi?

Hoca şu karşılığı verir:

— Meğer kavga bizim yorganın yüzündenmiş. O gitti, kavga bitti.

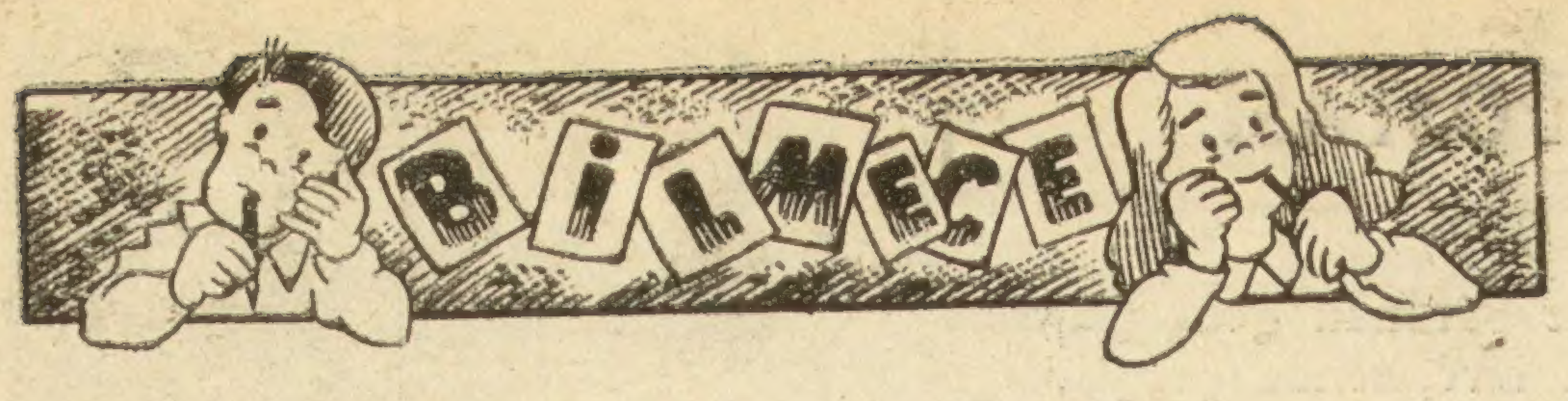

Güzel sevimli bir kuş.
Sessizliği bile hoş.

Eskiden faydalıydı,
Birinci postacıydı.

Harfleri sekiz tane.
İlk dört harfi yanyana

Küçük, beyaz bir kurttur.
Yün delmede eşi yoktur.

Heceleyin hece üç.
Son heceyi bilmek güç,

Benzerse de periye.
Gelmez biraz beriye.

Görmezsiniz hiç onu ,
Çünkü masala konu.

İkinci hece emir;
İstemeğe söylenir.

Bu bilmecemiz okuyucuları - mızdan Mustafa Sevinç Gazi lise si D-4 283 tarafından yazılmış - tır.

Bulduğunuz takdirde, mecmuayı kesmeden yalnız yerlerini işaretledikten veya kopyalarını çıkardıktan sonra mufassal adresinizle ve Bilmece Kuponuyla birlikte ve üzerine (Afacan Bilmece Memurluğu) yazarak mecmuamızın adresine yollayınız.

Bulmacayı doğru halledenler arasında kur'a çekilecek birinciye bir kır çantası, ikinciye oyuncaklı Amerikan baskısı Miki albümü, Üçüncüye bir yazı takımı verilecektir.

11 İNCİ SAYIDAKİ BİLMECEDE KAZANANLAR

Birinci: Hüseyin Algeyik (Tosya).
İkinci: Canan Uzunca (Edirne).
Üçüncü: Şemsi İlbaylı (Cihangir).

Boya kazananlar:

Handan Güngör, Tarlabaşı-İstanbul; Ertuğrul Çerçi, Beyoğlu-İstanbul; Semra Dirik, Kadirga-İstanbul;

Not defteri kazananlar:

Şener Akbulut, Ortaköy-İstanbul; Ertan Ünlü, Fatih İstanbul; Ziya Tunçsiper, Halıcıoğlu-İstanbul.

Kitap kazananlar:

Çağatay Kartel, İtfaiye cad. No. 8 Kütahya; Ahmet Karabaş, Eyüp-İstanbul; Yüksel Besen, Bakırköy-İstanbul; Lûtfi Başkan, Altındağ Yeni yol üstü 877/3 Ankara; Özgür Saran, Zeytinlik-Bakırköy; Gökçen Oral, Sultanahmet-İstanbul; Feridun Üstün, Beşiktaş-İstanbul.

Resim defteri kazananlar:

Muzaffer Zorlu, Beyazıt-İstanbul; İsmet Engin, Fatih-İstanbul; Bülent Onuk, Aksaray-İstanbul; Hayati Bayburtlu, Karagümrük-İstanbul; Taner Tezdiker, Geyikli Ap. kat: 3 İzmit; Sayir Niyazi, Fener-İstanbul; Esin Arıpek, Mahmutpaşa-İstanbul.

Küçük albüm kazananlar:

Erhan Aslan, Pendik-İstanbul; Adnan Yalım, Karagümrük-İstanbul; Ömer Anamur, Anadiye-İstanbul; Mustafa Aydıner, Fatih-İstanbul; Ahmet Günsel, Beyazıt-İstanbul; Oya Tolunay, Beyoğlu-İstanbul; Tunç Tokoy, Büyükdere-İstanbul; Engin Ege, Beyoğlu-İstanbul; Hikmet Z. Atakişi, Kasımpaşa-İstanbul; İnal Bayraktaroğlu, K. Ragıp P.-İstanbul.

BİLMECE KUPONU: 13

BÜYÜK BİR FIRSAT
10 MECMUA 10 KURUŞ

Şimdiye kadar Afacanın eski sayılarını alamayıp, cildini tamamlıyamıyan okuyucularımıza bir kolaylık olmak üzere 1 den 10 uncu sayıya kadar olanlarını, aşağıdaki kuponu idaremize getirdikleri takdirde, 50 kuruş mukabilinde verilecektir.

Taşra okuyucularımız bize mufassal adreslerile birlikte 50 kuruşluk posta pulu yollamakla bu 10 sayılı elde edebilirler. Mecmualar, posta ücreti alınmadan adreslerine gönderilir.

Afacan'ın verdiği bu fırsattan arkadaşlarınızı haberdar ediniz. Onlar da, sizin gibi Afacan'ın okuyucusu olsun.

İSKONTO KUPONU
1 — 10

BAĞLAR

Cingözün babası işine geç kalmıştı. Acele acele giyiniyordu. Bir aralık Cingöze seslendi :

— Cingöz, çabuk ayakkaplarımı getir! dedi.

Cingöz koştu; bir kaç dakika sonra getirdi.

— Babası hiddetlendi:

— Yahu, ayakkapların bağlarını niçin böyle bağlayıp getirdin?

Cingöz güldü:

— Geç kaldın baba, sana kolaylık olsun diye bağladım.

Bursa: Aynur Pala

ŞAŞKINLIK

Saçı başı dağılmış, kravatı bir kenara kaymış olan adamın biri, nefes nefese polis kulübesine geldi:

— Aman bay polis.. Çabuk!.. Yangını çağır, etfaiye var!..

O DA ONU ARIYOR

Baba :

— Oğlum, benim zincirli çakımı gördün mü?

Çocuk :

— Şey.. Babacığım! Ben de zaten onu arıyordum!..

SEBEBİ

Satranç kralının yanına biri yaklaştı:

— Beyefendi, benimle satranç oynayamazsınız..

— Ya?.. Demek o kadar iyi biliyorsunuz?

— Hayır, hiç bilmiyorum.

SOĞUKKANLI

Teyzeleri çocuklarla şakalaştığı bir sırada şiddetli bir yer depremi oldu. Herkes korku ile yerinden fırladı. Fakat teyze hiç oralı olmamıştı. Hayret ve takdirle ona bakıştılar:

— Ayol, ne soğukkanlısın! Duymadın mı? Zelzele oldu!

Teyze :

— Neee?.. Zelzele mi oldu? Ayol ben, çocuklar sallıyor zannetmiştim! dedikten sonra düşüp bayıldı.

Oktay Riza Gürman

ZENGİN MÜSABAKA KUPONU: 12

Avcı Bay Atar'ın serüvenleri

Canlı Olta

YAZISIZ HIKAYE

AFACAN OKULLARI GEZİYOR
Sizlere yarının Büyüklerini tanıtıyor

Karagümrük Orta Okulunda..

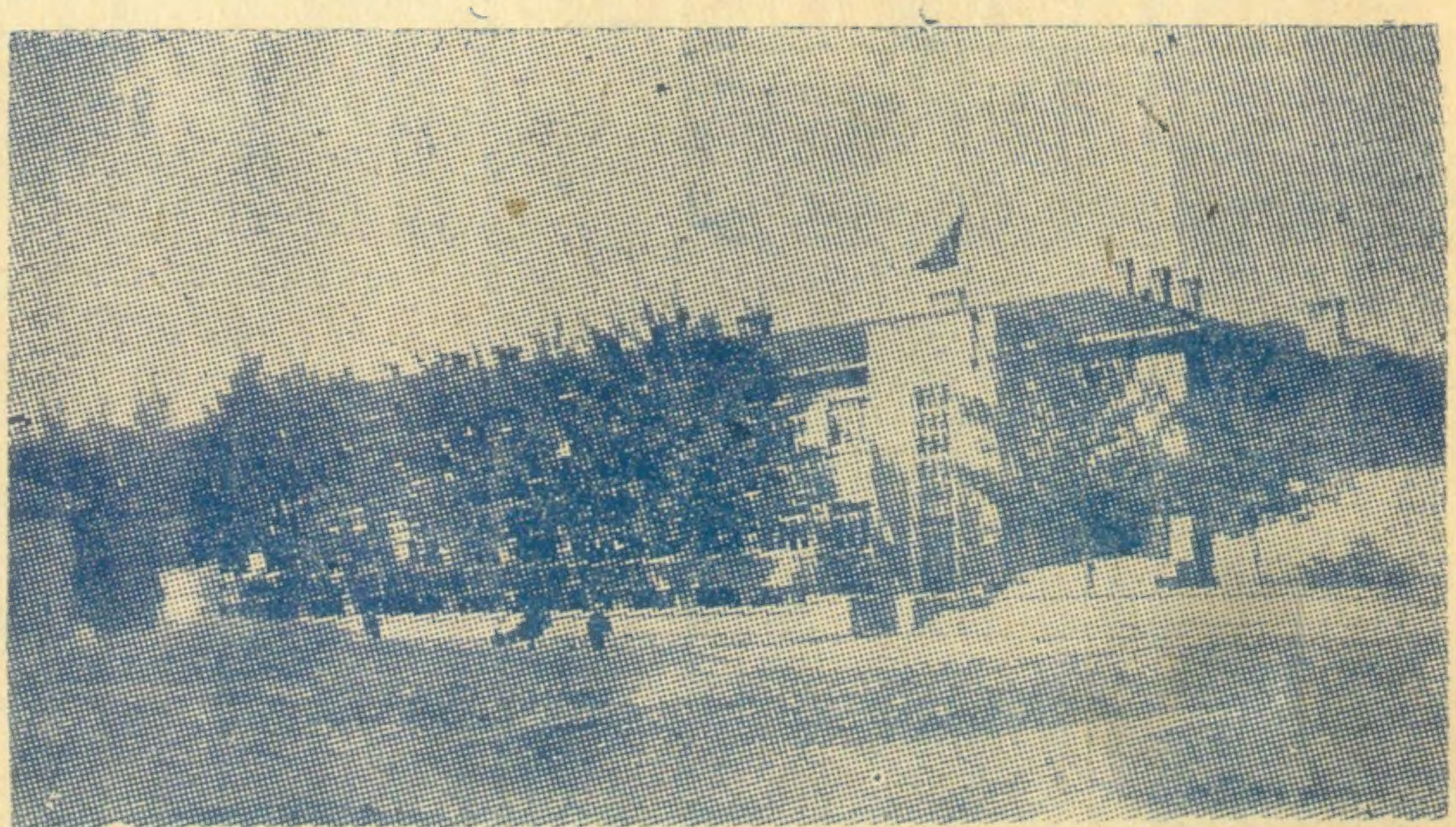

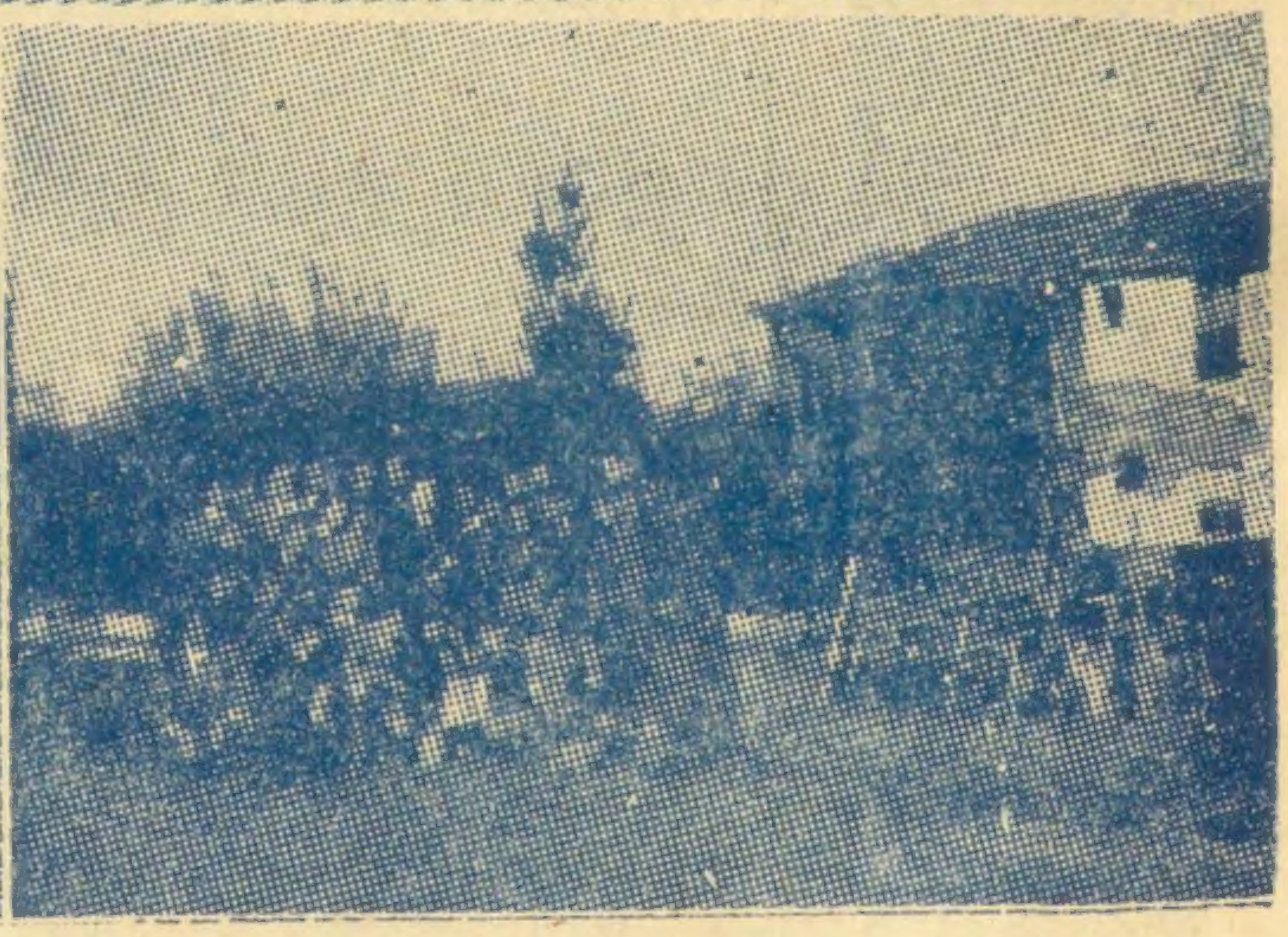

Karagümrük Orta Okulu, 1938-1939 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açılmıştır. Okul, şimdi Fatih Kız Orta Okulu olan binada iki sınıf olarak karma öğretime başlamıştır.

1939-1940 yılı başında bugün içinde bulunduğu binanın inşası biterek, bu yeni binasına Karagümrük Orta Okulu adiyle nakil ve öğretime başlamıştır. Okulun ilk müdürü, şimdi Haydarpaşa Lisesinde edebiyat öğretmeni bulunan Vahit Cemal Toker, muavini ise hâlâ ayni mektepte bulunan Zehra Gönçerdir.

Bugün içinde öğretim yapılan okul, Fatih ilçesinin Karagümrük bucağına bağlı Zincirlikuyu ile Nişanca arasında ve Zincirlikuyu caddesi üzerinde olup, üç katlıdır. Alt kat kışlık teneffüshane, yemekhane ve kömürlüktür. Birinci katta sınıflar, öğretmen ve muavin odası; üst katta kütüphane ve lâboratuvar, müdür, doktor odasiyle sınıflar vardır.

Bu bilgi yuvasından mezun gençler, umumiyetle memleket ölçüsünde hepsi birer değer taşımaktadırlar. Bunlar arasında mühendis, doktor, muallim ve subay mevcuttur. Radyoda sesini dinlediğiniz Nadir Hilkat Çulha da bu okulun mezunlarındandır.

Okulun Aile Birliği düzenli bir şekilde çalışmaktadır. Çalışmasının verimini en çok fakir talebeye yardım üzerinde toplamaktadır. Bugün için bir voleybol ve basketbol sahasına malik olan Karagümrüklüler, önümüzdeki günlerde yapılacak olan bölgeler arası voleybol ve basketbol birinciliklerine hazırlanmaktadırlar. Okulun sporda, 1946-1947 İstanbul okullar arası voleybol birinciliği vardır.

Okul talebeleri arasında Afacan, sevilerek okunan bir dergidir. Bilhassa derginin çıktığı günler, teneffüshanede her zamankinden daha çok bir sessizlik mevcuttur. Çünkü talebeler, Afacanın meraklı bilmecelerini çözmekle meşguldürler.

Tanju Cılızoğlu

AFACAN'IN ÖZEL SAYILARI

Her sayısında 8 renkli kapak içinde, baştan sonuna kadar resimli bi rserüven, hikâye ve saire.

Şimdiye kadar çıkan özel sayılar:

1 — **Hava Çocuğu.**

2 — **Kara Atmaca.**

Her sayının fiatı: 15 kuruştur.